

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. C.23.0100.N

1. **CNUDE nv**, met zetel te 8791 Beveren (Leie), Pontstraat 4, ingeschreven bij de KBO onder het nummer 0424.841.192,
2. **VORWERK ELEKTROWERKE GmbH & Co KG**, vennootschap naar Duits recht, met zetel te Duitsland, DE-42275, Mühlenweg 17-37,

eiseressen,

vertegenwoordigd door mr. Beatrix Vanlerberghe, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 2000 Antwerpen, Amerikalei 187/302, waar de eiseressen woonplaats kiezen,

tegen

1. **A.M.H.**,
2. **F.E.J.**,

eerste verweerder optredend zowel in eigen naam als samen met tweede verweester in hun hoedanigheid van vertegenwoordiger van M.H.E.,
verweerders.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Gent van 13 oktober 2022.

Advocaat-generaal Els Herregodts heeft op 20 februari 2024 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Sectievoorzitter Geert Jocqué heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Els Herregodts heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiseressen voeren in hun verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

Eerste onderdeel

1. Artikel 1 Wet Productaansprakelijkheid, dat de omzetting vormt van artikel 1 van de Richtlijn 85/374/EEG van 25 juli 1985 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake de aansprakelijkheid voor producten met gebreken (hierna “*Richtlijn Productaansprakelijkheid*”), bepaalt dat de producent aansprakelijk is voor de schade veroorzaakt door een gebrek in zijn product.

Krachtens artikel 4, § 2, 1°, Wet Productaansprakelijkheid, dat de omzetting vormt van artikel 3, derde lid, van voormelde Richtlijn, wordt de leverancier van het product dat de schade heeft veroorzaakt, als producent beschouwd wanneer, ingeval het product vervaardigd is op het grondgebied van een lidstaat van de Europese Unie, niet kan worden vastgesteld wie de producent van het product is, tenzij de leverancier binnen een redelijke termijn aan het slachtoffer de identiteit meedeelt van de producent of van degene die hem het product heeft geleverd.

Artikel 5, eerste lid, Wet Productaansprakelijkheid, dat de omzetting vormt van artikel 6, eerste lid, Richtlijn Productaansprakelijkheid, bepaalt dat een product gebrekkig is wanneer het niet de veiligheid biedt die men gerechtigd is te verwachten, alle omstandigheden in aanmerking genomen, met name a) de presentatie van het product; b) het normaal of redelijkerwijze voorzienbaar gebruik van het product; c) het tijdstip waarop het product in het verkeer is gebracht.

Krachtens artikel 7 Wet Productaansprakelijkheid, dat artikel 4 Richtlijn Productaansprakelijkheid omzet in de Belgische rechtsorde, moet de benadeelde het bewijs leveren van de schade, van het gebrek en van het oorzakelijk verband tussen het gebrek en de schade.

Krachtens artikel 11, § 2, Wet Productaansprakelijkheid, dat de omzetting vormt van artikel 9, b), Richtlijn Productaansprakelijkheid, levert schade toegebracht aan goederen alleen grond tot schadeloosstelling op indien de goederen gewoonlijk bestemd zijn voor gebruik of verbruik in de privésfeer en door het slachtoffer hoofdzakelijk als zodanig zijn gebruikt, en is schadeloosstelling voor schade toegebracht aan goederen slechts verschuldigd onder aftrek van een franchise van 500 euro.

Krachtens artikel 12, § 2, Wet Productaansprakelijkheid, dat de omzetting vormt van artikel 10, eerste lid, Richtlijn Productaansprakelijkheid, verjaart de rechtsvordering ingesteld op grond van deze wet door verloop van drie jaar, te rekenen van de dag dat de eiser kennis kreeg dan wel had moeten krijgen van de schade, het gebrek en de identiteit van de producent.

Artikel 13 Richtlijn Productaansprakelijkheid bepaalt dat *“deze richtlijn de rechten die de gelaedeerde ontleent aan het recht inzake contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid (...) onverlet laat.”*

Ter omzetting hiervan bepaalt artikel 13 Wet Productaansprakelijkheid dat *“deze wet de rechten die het slachtoffer ontleent aan het recht inzake contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid onverlet laat.”*

2. De eerste overweging van de considerans bij de Richtlijn Productaansprakelijkheid vermeldt dat de wetgevingen van de lidstaten inzake aansprakelijkheid van de producent voor schade die door een gebrek van diens

producten is veroorzaakt, onderling moeten worden aangepast, aangezien onderlinge verschillen op dat gebied de mededinging kunnen vervalsen, het vrij verkeer van goederen binnen de gemeenschappelijke markt kunnen aantasten en tot verschillen kunnen leiden in het niveau van de bescherming van de consument.

De tweede overweging van de considerans bij voornoemde Richtlijn vermeldt dat alleen wanneer de producent ook buiten schuld aansprakelijk wordt gesteld, een passende oplossing kan worden gevonden voor het probleem eigen aan onze tijd van voortschrijdende techniek, waarbij het gaat om een rechtvaardige toewijzing van de met de moderne technische productie samenhangende risico's.

De dertiende overweging van de considerans bij de Richtlijn benadrukt ten slotte dat de gelaedeerde volgens de rechtsstelsels van de lidstaten een recht op schadevergoeding kan hebben uit hoofde van een contractuele aansprakelijkheid of *“uit hoofde van een andere buitencontractuele aansprakelijkheid dan die waarin deze richtlijn voorziet”*.

3. Het Hof van Justitie van de Europese Unie oordeelt in drie arresten van 25 april 2002, C-52/00, *Commissie t. Frankrijk*, r.o. 16-24, C-154/00, *Commissie t. Griekenland*, r.o. 12-20 en C-183/00, *González Sánchez*, r.o. 25-34, dat:

- artikel 13 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid niet aldus kan worden uitgelegd dat het de lidstaten de mogelijkheid laat om een algemeen aansprakelijkheidsstelsel inzake gebrekkige producten te handhaven dat verschilt van het stelsel van de richtlijn (bevestigd in HvJ 10 januari 2006, C-402/03, *Skov*, r.o. 39; HvJ 4 juni 2009, C-285/08, *Moteurs Leroy Somer*, r.o. 22);
- de verwijzing in artikel 13 van de richtlijn naar de rechten die de gelaedeerde ontleent aan het recht inzake contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid aldus moet worden uitgelegd dat het door de richtlijn ingevoerde stelsel, op grond waarvan de gelaedeerde volgens artikel 4 schadevergoeding kan vragen wanneer hij de schade, het gebrek van het product en het oorzakelijk verband tussen dit gebrek en de schade bewijst, niet de toepassing uitsluit van andere stelsels van contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid *“die op een andere grondslag berusten, zoals de aansprakelijkheid wegens verborgen gebreken of onrechtmatige daad”*

(bevestigd in HvJ 10 januari 2006, C-402/03, *Skov*, r.o. 47; HvJ 4 juni 2009, C-285/08, *Moteurs Leroy Somer*, r.o. 23);

- de richtlijn, zoals uit de eerste overweging van de considerans blijkt, door het instellen van een geharmoniseerd stelsel van burgerlijke aansprakelijkheid van producenten voor door gebrekkige producten veroorzaakte schade, beantwoordt aan de doelstelling de onvervalste mededinging tussen de marktdeelnemers te waarborgen, het vrij verkeer van goederen te vergemakkelijken, en verschillen in het niveau van de consumentenbescherming te vermijden;
- de richtlijn geen enkele bepaling bevat die de lidstaten expliciet toestaat om inzake de door de richtlijn geregelde kwesties strengere maatregelen vast te stellen ter verhoging van het beschermingsniveau van de consumenten;
- de richtlijn, voor de punten die zij regelt, aldus een volledige harmonisatie nastreeft van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten (bevestigd in HvJ 10 januari 2006, C-402/03, *Skov*, r.o. 23; HvJ 4 juni 2009, C-285/08, *Moteurs Leroy Somer*, r.o. 21);
- de rechten die de wetgeving van een lidstaat aan slachtoffers van door gebrekkige producten veroorzaakte schade verleent krachtens een algemene aansprakelijkheidsregeling die op dezelfde grondslag berust als de door de richtlijn ingevoerde regeling, beperkter of geringer kunnen zijn ingevolge de omzetting van de richtlijn in het interne recht van die staat.

4. Uit het geheel van de voormelde wetsbepalingen en de rechtspraak van het Hof van Justitie blijkt aldus kennelijk dat zodra de inhoudelijke grondslag van de aansprakelijkheid erin bestaat dat een gebrekkig product in het verkeer werd gebracht en schade heeft veroorzaakt, de producent en de leverancier slechts aansprakelijk kunnen worden gesteld en het slachtoffer slechts vergoeding kan verkrijgen binnen de voorwaarden van het objectieve aansprakelijkheidsstelsel van de Wet Productaansprakelijkheid. Dit vloeit voort uit het hoofddoel van de Richtlijn om, door middel van een maximumharmonisatie, de verschillen weg te werken tussen nationale aansprakelijkheidsstelsels voor schade veroorzaakt door gebrekkige producten, ten behoeve van de verwezenlijking van de interne markt en de vrijwaring van de vrije mededinging tussen marktdeelnemers.

De Wet Productaansprakelijkheid laat het stelsel van buitencontractuele foutaansprakelijkheid, vervat in de artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek, aldus slechts onverlet voor zover de aansprakelijkheid op een andere inhoudelijke grondslag berust, dit is op een onrechtmatige daad die niet louter erin bestaat een gebrekkig product in het verkeer te hebben gebracht. Dat dit aansprakelijkheidsstelsel het slachtoffer een hoger niveau van bescherming zou kunnen bieden, staat hieraan niet in de weg.

5. De appelrechter stelt vast dat:

- de eerste verweerder en zijn dochtertje op 3 november 2014 het slachtoffer zijn geworden van een schadegeval bij het gebruik van het kooktoestel “*Thermomix TM31*”;
- tijdens het mixen van hete soep in de woning van de eerste verweerder het deksel van de mengbeker of de maatbeker is opengesprongen, waardoor een grote hoeveelheid vloeistof is terechtgekomen op de eerste verweerder en zijn dochtertje, die brandwonden opliepen;
- de kok van de eerste verweerder het product heeft aangekocht bij de eerste eiseres;
- de tweede eiseres de producent is van het product;
- de verweerders op 19 augustus 2019 een vordering tot betaling van een schadevergoeding hebben ingesteld tegen de eiseressen.

Hij oordeelt vervolgens dat:

- voldoende bewezen is dat het schadegeval werd veroorzaakt door een gebrek in de constructie van het toestel;
- de tweede eiseres, als producent, door het op de markt brengen van dergelijk onveilig product, de algemene zorgvuldigheidsnorm heeft miskend en hiermee een fout heeft begaan die de oorzaak is van de schade, zodat zij, overeenkomstig artikel 1382 Oud Burgerlijk Wetboek, is gehouden tot het vergoeden van de schade van de verweerders;
- de eerste eiseres, als verkoper, door het verkopen van het onveilig product, eveneens de algemene zorgvuldigheidsnorm heeft miskend en hiermee een fout heeft begaan die de oorzaak is van de schade, zodat zij, overeenkomstig artikel

1382 Oud Burgerlijk Wetboek, ook is gehouden tot het vergoeden van de schade van de verweerders.

6. Door op die gronden te oordelen dat de eiseressen *in solidum* zijn gehouden tot het vergoeden van de door de verweerders geleden schade wegens miskenning van de algemene zorgvuldigheidsnorm, vervat in de artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek, na te hebben vastgesteld dat de fout uit niets anders bestaat dan het in het verkeer hebben gebracht of het hebben geleverd van een gebrekkig product, zonder na te gaan of is voldaan aan de voorwaarden van de Wet Productaansprakelijkheid, verantwoordt de appelrechter zijn beslissing niet naar recht.

Het middel is gegrond.

7. De prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie moeten niet worden gesteld.

[...]

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest in zoverre dit de eiseressen *in solidum* veroordeelt tot het vergoeden van de door de verweerders geleden schade, een deskundige aanstelt voor de schadebepaling en uitspraak doet over de kosten.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het gedeeltelijk vernietigde arrest.

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent aan de feitenrechter over.

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het hof van beroep te Antwerpen.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, eerste kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Geert Jocqué, als voorzitter, en de raadsheren Bart Wylleman, Ilse Couwenberg, Sven Mosselmans, Myriam Ghyselen, en in openbare rechtszitting van 14 maart 2024 uitgesproken door sectievoorzitter Geert Jocqué, in aanwezigheid van advocaat-generaal Els Herregodts, met bijstand van griffier Elien Van Isterdael.

E. Van Isterdael

M. Ghyselen

S. Mosselmans

I. Couwenberg

B. Wylleman

G. Jocqué

Verzoekschrift

VOORZIENING IN CASSATIE

VOOR: 1. De NV **CNUDD**E, met maatschappelijke zetel te 8791 Beveren (Leie), Pontstraat 4, met ondernemingsnummer 0424.841.192,

2. De vennootschap naar Duits recht, **VORWERK ELEKTROWERKE** GmbH & CO KG, met maatschappelijke zetel te Duitsland, DE-42275 Mühlenweg 17-37

eiseressen tot cassatie,

bijgestaan en vertegenwoordigd door ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie Beatrix Vanlerberghe, met kantoor te 2000 Antwerpen, Amerikalei 187/302, bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan,

TEGEN: 1. De heer **M.H.A.**,

2. Mevrouw **E.J.F.**,

Eerste verweerder optredend zowel in eigen naam als samen met tweede verweerder in hun hoedanigheid van vertegenwoordiger van juffrouw M.H.E.

*

* *

Aan mevrouw de Eerste Voorzitter en de heer Voorzitter van het Hof van Cassatie,

Aan de Dames en Heren Raadsheren in het Hof van Cassatie,

Hooggeachte Dames en Heren,

Eiseressen hebben de eer een arrest aan uw beoordeling voor te leggen dat op tegenspraak tussen de partijen op 13 oktober 2022 werd uitgesproken door de eerste ter kamer van het hof van beroep Gent (2021/AR/808).

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

1. Op 3 november 2014 werden eerste verweerder en zijn dochtertje slachtoffer van een schadegeval bij het gebruik van het kooktoestel 'Thermomix TM31'. Tijdens het mixen van hete soep sprong een onderdeel van het apparaat, waardoor zij brandwonden opliepen.

Bij aangetekende brieven van 9 december 2014 en 8 januari 2015 werd eerste eiseres op de hoogte gebracht van de opgelopen schade en werd zij in gebreke gesteld. Eerste eiseres betwistte hierop haar aansprakelijkheid.

2. Bij exploit van 19 augustus 2019 lieten verweerders eiseressen dagvaarden voor de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Kortrijk teneinde hen te horen veroordelen tot betaling van een provisie van € 5000 evenals de aanstelling van een geneesheer-deskundige om advies te verlenen over de opgelopen lichamelijke schade.

Bij vonnis van 28 september 2020 verklaarde de rechtbank zich bevoegd om te oordelen, werd de vordering ontvankelijk verklaard en werden de debatten heropend om partijen toe te laten een aantal stukken neer te leggen.

Bij vonnis van 8 maart 2021 werd de vordering van de verweerders afgewezen.

3. Bij verzoekschrift van 29 april 2021 stelden verweerders hoger beroep in tegen dit vonnis. Eiseressen stelden incidenteel beroep in.

In het thans voor uw Hof bestreden arrest wordt dit hoger beroep ontvankelijk en gegrond verklaard. Het door eiseressen ingestelde incidenteel beroep wordt ongegrond verklaard.

De appelrechter beslist dat eiseressen een fout hebben begaan en in solidum gehouden zijn tot het vergoeden van de schade. Er wordt een deskundige aangesteld met het oog op de begroting van de schade.

Tegen dit arrest wensen eiseressen op te komen met het volgende middel tot cassatie.

NIET VERBETERDE KOPIE

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepalingen

- Artikel 4.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna “VEU”), zoals gecoördineerd door het Verdrag van Lissabon van 13 december 2007, goedgekeurd bij wet van 19 juni 2008,
- Artikel 288, derde lid van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (hierna “VWEU”), zoals gecoördineerd door het Verdrag van Lissabon van 13 december 2007, goedgekeurd bij wet van 19 juni 2008,
- Artikelen 1-4, 6, 9, 10 en 13 van de Richtlijn 85/374/EEG van 25 juli 1985 van de Raad van de Europese Gemeenschappen betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lidstaten inzake de aansprakelijkheid voor producten met gebreken (hierna “Richtlijn Productaansprakelijkheid”),
- Artikelen 1-7, 11, 12 en 13 van de Wet van 25 februari 1991 betreffende de aansprakelijkheid voor producten met gebreken (hierna “Wet Productaansprakelijkheid”),
- Artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek,
- Het algemeen rechtsbeginsel houdende de taakverdeling tussen de rechter en de partijen.

Aangevochten beslissing

De appelrechter zegt voor recht dat eiseressen in solidum gehouden zijn tot het vergoeden van de schade die eerste verweerder en zijn dochtertje op 3 november 2014 hebben opgelopen, veroordeelt hen tot het betalen van een provisie van € 2000 en stelt een deskundige aan met als opdracht advies te verlenen over de door eerste verweerder opgelopen letsels, op grond van de volgende motieven :

“Ten gronde

4. *De eerste rechter verwees op correcte wijze naar de toepasselijke regels inzake de bewijslast zijnde art. 8.4 BW.*

In principe rust de bewijslast op [verweerders] als eisende partij. Aangezien een vordering gesteld wordt op grond van art. 1382 e.v. oud BW dienen zij fout, schade en het oorzakelijk verband tussen beide te bewijzen.

Het enkele feit dat er zich een schadegeval heeft voorgedaan, bewijst geen fout.

5. *[Eerste eiseres] noch [tweede eiseres] betwisten dat de schade werd veroorzaakt tijdens het gebruik van een toestel Thermomix Type 31-1. [Tweede eiseres] betwist evenmin dat zij de producent van het toestel is.*

[Eerste verweerder] was op dat ogenblik de toegelaten gebruiker van het toestel.

6. De feitelijke omstandigheden van het schadegeval.

[Eiseressen] wijzen op de gewijzigde versie van [verweerders] in conclusies in hoger beroep nopens de oorzaak van het schadegeval.

[Eerste verweerder] stelde [eerste eiseres] in gebreke op 09.12.2014.

In zijn brief meldde hij: tijdens het mixen is de veiligheidsdop eruit gesprongen, waardoor ik en mijn dochttertje van 2,5 jaar verbrand zijn door hete soep.

In de ingebrekestelling van 8 februari 2016 van de raadsman van [verweerders] is opnieuw sprake van de veiligheidsdop die eruit is gesproken.

In de conclusies van [verweerders] is thans sprake van het deksel dat zou zijn losgesprongen.

Een thermomix bestaat o.a. uit een mengbeker, een voetstuk mengbeker, een deksel mengbeker en een maatbeker die er zo uitzien:

(...)

Nergens is sprake van een veiligheidsdop. Wanneer [verweerders] spreken van veiligheidsdop kunnen zij het deksel van de mengbeker bedoeld hebben of de maatbeker. Bij het afgeven van het toestel voor nazicht is duidelijk gemeld dat het toestel is opengesprongen tijdens het draaien. De tekst op de retourbon bevestigt dit.

Het hof is dan ook van oordeel dat voldoende bewezen is dat het deksel van de mengbeker of de maatbeker is opengesprongen met alle gevolgen

vandien. Een grote hoeveelheid hete vloeistof is terecht gekomen op [verweerders].

7. Oorzaak

Wat de exacte oorzaak was van dit openspringen van een onderdeel van het toestel kan thans niet meer achterhaald worden.

[Eerste eiseres] heeft het toestel hersteld en op 11.11.2014 terug aan [eerste verweerder] bezorgd. De leveringsbon meldt:

(...)

Welke herstelling werd uitgevoerd kan uit dit document niet worden afgeleid.

[Eiseressen], die in toepassing van art. 8.4 BW de verplichting hebben om mee te werken aan de uitklaring van het schadegeval, zijn nochtans de enigen die daarover toelichting kunnen geven, wat zij echter weigeren te doen. De eerste rechter heeft in het tussenvonnis van 28.09.2020 aan [eerste eiseres] gevraagd om de nota's en verslagen die naar aanleiding van het nazicht van het toestel werden opgesteld in de debatten te brengen, doch aan dit verzoek werd geen gevolg gegeven. [Eiseressen] negeren in hun conclusies gewoon het bestaan van dit verzoek.

[Eerste eiseres] werd kort na de feiten reeds in gebreke gesteld door [verweerders] zodat het aannemelijk is dat zij alle documenten terzake bewaard heeft of kon bewaren.

Gezien de onwillige houding van [eiseressen] om toe te lichten en te bewijzen welke herstelling door hen werd uitgevoerd onmiddellijk na het schadegeval, terwijl zij de enige zijn die over die info beschikken en de eerste rechter hen uitdrukkelijk verzocht heeft deze stukken voor te leggen, maakt het hof toepassing van de principes van de omkering van de bewijslast overeenkomstig art. 8.4 vijfde lid BW.

Het toestel werd onmiddellijk na het schadegeval bezorgd aan [eerste eiseres], waarbij gemeld werd dat het toestel is opengesprongen tijdens het draaien. [Eerste eiseres] en/of [tweede eiseres] hebben een herstelling aan het toestel uitgevoerd, waarvoor geen herstellingskosten werden aangerekend, omdat ze onder de garantie vielen. Zelfs voor het geleverde vervangingstoestel tijdens de herstellingsduur werd geen factuur opgemaakt.

Deze elementen volstaan om minstens het feitelijk vermoeden te creëren dat het schadegeval veroorzaakt werd door een gebrek inherent aan het toestel.

Uit de door [verweerders] voorgelegde krantenartikelen blijkt dat er wereldwijd gedurende een bepaalde periode ernstige problemen waren met het toestel waardoor brandwonden werden veroorzaakt. Er was sprake van gebroken maatbeker, deksels die opensprongen enz.

Bovenvermeld feitelijk vermoeden wordt door [eiseressen] met geen enkel element weerlegd nu zij niet duiden welke herstelling door hen werd uitgevoerd. Er is geen enkel bewijs dat het schadegeval zou zijn veroorzaakt door een gebrek aan onderhoud of een foutieve manipulatie door [verweerders]. Dit zijn loutere hypotheses die door [eiseressen] niet worden bewezen, terwijl zij in toepassing van art. 8.4 vijfde lid BW daarvan de bewijslast draagt.

[Eiseressen] doen een ganse uiteenzetting over de corrigerende actie die voor een bepaald soort serienummers van het toestel Thermox TM 31 bestond en stellen dat het schadegeval van [verweerders] daarmee geen verband houden.

Aangezien [eiseressen] evenwel nalaten te bewijzen welke herstelling zij aan het toestel, waarmee het schadegeval gebeurde, hebben uitgevoerd, wordt hiermee bovenvermeld feitelijk vermoeden niet weerlegt.

Het hof is, anders dan de eerste rechter, dan ook van oordeel dat voldoende bewezen is dat het schadegeval veroorzaakt werd door een gebrek in de constructie van het toestel.

8. Aansprakelijkheid

8.1. Dit gebrek impliceert dat een onveilig toestel op de markt werd gebracht, nu het niet beantwoordt aan de veiligheid die de gebruikers er redelijkerwijze moge van verwachten. Een veilig product is overeenkomstig art. 1.10 2 WER een product dat bij normale of redelijkerwijs te verwachten gebruiksomstandigheden, ook wat gebruiksduur en eventuele indienststelling, installatie en onderhoudseisen betreft, geen enkel risico oplevert, dan wel slechts beperkte risico's die verenigbaar zijn met het gebruik van het product en vanuit het oogpunt van een hoog beschermingsniveau voor de gezondheid en de veiligheid van personen, aanvaardbaar worden geacht. De Thermomix TM31 is een relatief eenvoudig toestel, dat wijd verspreid is bij professionelen en particulieren, dat kan gebruikt worden voor hete vloeistoffen en waar op

de handleiding uitdrukkelijk is gemeld dat het toestel niet werkt als de mengbeker niet goed geplaatst is en het deksel niet goed gesloten is. Van een dergelijk toestel mag een gebruiker toch op zijn minst verwachten dat het deksel, met daarin de maatbeker, op de mengbeker blijft tijdens de werking of dat het toestel niet functioneert of stil valt indien het deksel niet op correcte wijze sluit of de maatbeker niet goed geplaatst is.

8.2. Door het op de markt brengen van dergelijk onveilig product heeft de producent, zijnde [tweede eiseres], de algemene zorgvuldigheidsnorm miskend en hiermee een fout begaan die de oorzaak is van de schade zodat zij overeenkomstig art.1382 oud BW gehouden is tot het vergoeden van de schade van [verweerders] (vgl. Cass. 23.04.2012, C.11.0639.N, M. Kruithof, wie is aansprakelijk voor schade veroorzaakt door onveilige producten, in Aansprakelijkheid, veiligheid en kwaliteit, 11ste Postuniversitaire Cyclus Willy Delva, 2015, p.184 e.v.).

8.3. [Verweerders] menen dat [eerste eiseres] als verkoper van het onveilig product eveneens aansprakelijk is voor hun schade.

[Eerste eiseres] stelt dat niet bewezen is dat zij het toestel waardoor de schade werd veroorzaakt heeft verkocht.

[Verweerders] beschikken niet over de aankoopfactuur.

Zij beweren dat het kwestieuze toestel het servicenr. [...] had en dat het werd aangekocht door hun toenmalige kok, T.D.V.

Blijkens de gegevens van de kruispuntbank ondernemingen is [eerste verweerder] zaakvoerder van de bvba Govamo, die in Laarne het restaurant het Hof van Heusden uitbaat. Dit verklaart waarom de retourbon Hof van Heusden vermeldt.

In het tussenvonnis van 28.09.2020 verzocht de rechtbank [verweerders] om het servicenummer van het bewuste Thermomixtoestel aan te tonen.

Onmiddellijk na dit tussenvonnis richtte T.D.V. pp 24.10.2020 een mail aan [eerste eiseres] met volgende inhoud:

(...)

Hierop antwoordde [eerste eiseres] als volgt:

(...)

[Eerste eiseres] ontkende niet dat het toestel met het opgegeven serienummer bij haar was aangekocht. Er werd enkel verwezen dat de

factuur in het oude systeem zit en er geen kopies meer konden bezorgd worden.

[Eerste eiseres] betwist dat het toestel het bewuste servicenummer had en bij haar werd aangekocht.

[Verweerders] leggen een foto voor van een identificatieplaatje waarop dit servicenummer is gemeld. Er is geen enkele zekerheid dat foto betrekking heeft op het kwestieuze toestel dat de schade heeft veroorzaakt.

Bij gebrek aan factuur beschikken [verweerders] over geen andere mogelijkheden dan het maken van een foto.

Uit de voorgelegde stukken blijkt dat het toestel, oorzaak van de schade, bij [eerste eiseres] werd binnengebracht voor herstelling, dat [verweerders] een vervangtoestel tijdelijk in bruikleen kregen, en dat de herstelling in garantie werd uitgevoerd. Deze elementen creëren een feitelijk vermoeden dat het bewuste toestel door [eerste eiseres] werd verkocht. Waarom zou zij dit anders doen?

Dit feitelijk vermoeden wordt door [eerste eiseres] met geen enkel element weerlegt. Zij bewijst niet dat het opgegeven serienummer niet overeenstemt met dit van het toestel dat ze heeft hersteld. Ze beschikt nochtans over deze gegevens (zie hierboven), maar weigert deze mede te delen. Evenmin bewijst zij het door haar herstelde toestel niet te hebben verkocht. Zij verduidelijkt zelfs niet om welke andere reden (dan als verkoper ervan) zij het toestel in herstelling heeft genomen, een vervangtoestel heeft geleverd, herstellingen heeft uitgevoerd, en dit alles kosteloos.

Het hof is dan ook van oordeel dat voldoende bewezen is dat [eerste eiseres] de verkoper was van het bewuste toestel.

Door het verkopen van een dergelijk onveilig product heeft [eerste eiseres] de algemene zorgvuldigheidsnorm miskend en hiermee een fout begaan die de oorzaak is van de schade zodat zij overeenkomstig art. 1382 oud BW ook gehouden is tot het vergoeden van de schade van [verweerders] (vgl. H. Bocken, buitencontractuele aansprakelijkheid voor gebrekkige producten, in XXXIVste postuniversitaire cyclus W. Delva, Bijzondere Overeenkomsten 2007-2008).

8.4. Gezien het schadegeval gebeurde in de privé-woning van [eerste verweerder] getuigt het geenszins van enige onvoorzichtigheid van hem om zijn 2-jarig dochtertje in de keuken te laten rondlopen.

9. *Aangezien de schade van [verweerders] enkel werd veroorzaakt door de samenlopende fouten van [eiseressen] zijn zij in solidum gehouden tot het vergoeden van de schade van [verweerders].”*

(bestreden arrest, blz. 7-13)

Grievens

Eerste onderdeel

Overeenkomstig artikel 1 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid is de producent aansprakelijk voor de schade, veroorzaakt door een gebrek in zijn product. Artikelen 2 en 3 van de Richtlijn geven een definitie van respectievelijk het begrip “product” en het begrip “producent”. Overeenkomstig artikel 3.3 van de Richtlijn wordt de leverancier als producent beschouwd indien niet kan worden vastgesteld wie de producent van het product is. Overeenkomstig artikel 4 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid moet de gelaedeerde de schade, het gebrek en het oorzakelijk verband tussen het gebrek en de schade bewijzen. Overeenkomstig artikel 6 van de richtlijn is een product gebrekkig wanneer het niet de veiligheid biedt die men gerechtigd is te verwachten. Overeenkomstig artikel 9 van de richtlijn wordt onder schade verstaan de schade veroorzaakt door dood of door lichamelijk letsel en de beschadiging of vernietiging van een andere zaak dan het gebrekkige product, met toepassing van een franchise ten belope van 500 ECU indien deze zaak gewoonlijk gebruikt is voor ge- of verbruik in de privésfeer en door de gelaedeerde hoofdzakelijk is gebruikt voor ge- of verbruik in de privésfeer. Overeenkomstig artikel 10 van de Richtlijn verjaart de vordering tot schadevergoeding na drie jaar vanaf de dag waarop de eiser kennis kreeg dan wel had moeten krijgen van de schade, het gebrek en de identiteit van de producent.

De Richtlijn Productaansprakelijkheid werd omgezet door de Wet Productaansprakelijkheid. Overeenkomstig artikel 1 van deze wet is de producent aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door een gebrek in zijn product. De artikelen 2 en 3 van deze wet geven een definitie van de begrippen “product” en “producent”. Overeenkomstig artikel 4, §2, 1° van deze wet wordt, ingeval het product vervaardigd is op het grondgebied van een lidstaat van de Europese Unie, de leverancier als producent beschouwd wanneer niet kan worden vastgesteld wie de producent van het product is. Overeenkomstig artikel 5 van deze wet is een product gebrekkig wanneer het niet de veiligheid biedt die men gerechtigd is te verwachten. Overeenkomstig artikel 7 moet het bewijs van de schade, van het gebrek en van het oorzakelijk verband tussen het gebrek aan de schade door de benadeelde worden geleverd. Overeenkomstig artikel 11 van de wet dekt de schadeloosstelling die uit hoofde van deze wet kan worden bekomen de schade

toegebracht aan personen en de schade toegebracht aan goederen indien de goederen gewoonlijk bestemd zijn voor gebruik of verbruik in de privésfeer en door het slachtoffer hoofdzakelijk zijn gebruikt voor gebruik of verbruik in de privésfeer. Overeenkomstig artikel 12, §2 van de wet verjaart de rechtsvordering ingesteld op grond van deze wet door verloop van drie jaar, te rekenen van de dag waarop hij er redelijkerwijs kennis van had moeten hebben.

Overeenkomstig artikel 13 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid en artikel 13 van de Wet Productaansprakelijkheid laat de in deze richtlijn en wet vervatte regeling inzake de productaansprakelijkheid de rechten die het slachtoffer ontleent aan het recht inzake contractuele of buiten contractuele aansprakelijkheid onverlet.

Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie blijkt dat de Richtlijn Productaansprakelijkheid een volledige harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten nastreeft. Artikel 13 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid kan dan ook niet zo worden uitgelegd dat zij de lidstaten de mogelijkheid laat om een algemene aansprakelijkheid inzake producten met gebreken te handhaven die verschilt van de regeling van die van de Richtlijn. Artikel 13 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid moet aldus worden uitgelegd dat het door deze richtlijn ingevoerde stelsel niet de toepassing uitsluit van andere stelsels van contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid voor zover die *op een andere grondslag berusten*, zoals de aansprakelijkheid wegens verborgen gebreken of onrechtmatige daad.

Overeenkomstig artikel 288, derde lid VWEU is deze richtlijn verbindend ten aanzien van het te bereiken resultaat voor elke lidstaat waarvoor zij bestemd is.

Uit het geheel van deze bepalingen volgt dat de Richtlijn Productaansprakelijkheid en de Wet Productaansprakelijkheid de aansprakelijkheid regelen van de producent/verkoper van een gebrekkig product dat schade veroorzaakt. De grondslag van de aansprakelijkheid bestaat erin een onveilig product op de markt te brengen dat schade veroorzaakt. De handhaving van een van deze regeling afwijkend buitencontractueel aansprakelijkheidsregime is slechts mogelijk wanneer dit op een andere grondslag berust.

Hieruit volgt dat de regels inzake de buitencontractuele aansprakelijkheid zoals vervat in de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek slechts toegepast kunnen worden wanneer de aansprakelijkheid berust op een andere grondslag dan louter een gebrekkig product op de markt te hebben gebracht. De aansprakelijkheid voor het op de markt brengen van een gebrekkig product dat

schade veroorzaakt, wordt immers exclusief door de Richtlijn Productaansprakelijkheid en de Wet Productaansprakelijkheid geregeld. Het enkele feit dat de verjaringstermijn zou zijn verstreken of dat er schade zou zijn geleden die niet door het bijzonder aansprakelijkheidsregime van de Richtlijn Productaansprakelijkheid en de Wet Productaansprakelijkheid worden geregeld, laat niet toe om het algemene aansprakelijkheidsregime van de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek toe te passen wanneer de aansprakelijkheid louter steunt op het in het verkeer brengen van een gebrekkig product dat schade veroorzaakt.

De appelrechter stelt vast dat :

- het toestel 'Thermomix TM31' gebrekkig was, hetgeen impliceert dat een onveilig toestel op de markt werd gebracht nu het niet beantwoordt aan de veiligheid die de gebruikers er redelijkerwijze van mogen verwachten,
- dit product schade heeft veroorzaakt aan eerste verweerder en zijn dochtertje,
- tweede eiseres de producent is van dit product,
- eerste eiseres de verkoper is van dit product.

De appelrechter beslist dat tweede eiseres als producent de algemene zorgvuldigheidsnorm heeft miskend door het op de markt brengen van een dergelijk onveilig product en hiermee een fout heeft begaan die de oorzaak is van de schade zodat zij overeenkomstig artikel 1382 van het oud Burgerlijk Wetboek gehouden is tot vergoeding van de schade van verweerders.

De appelrechter beslist dat ook de eerste eiseres, als verkoper van het toestel, de algemene zorgvuldigheidsnorm heeft miskend door het verkopen van een dergelijk onveilig product en hiermee een fout heeft begaan die de oorzaak is van de schade zodat zij overeenkomstig artikel 1382 van het oud Burgerlijk Wetboek ook gehouden is tot het vergoeden van de schade van verweerders.

Door aldus te beslissen dat eiseressen gehouden zijn tot het vergoeden van de door verweerders geleden schade op grond van de algemene zorgvuldigheidsnorm zoals vervat in de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek, waarbij de fout van eiseressen er louter in bestaat een onveilig product in het verkeer te hebben gebracht resp. te hebben verkocht, zonder daarbij na te gaan of er voldaan is aan de voorwaarden voor aansprakelijkheid zoals bepaald in de Wet Productaansprakelijkheid, schendt de appelrechter

- de artikelen 13 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid en 13 van de Wet Productaansprakelijkheid op grond waarvan de aansprakelijkheid van de producent en de leverancier voor schade veroorzaakt door een gebrek in het product exclusief geregeld wordt door de Richtlijn Productaansprakelijkheid en de Wet Productaansprakelijkheid,
- de artikelen 1-4, 6, 9 en 10 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid, 288, derde lid VWEU en 1-7, 11 en 12 van de Wet Productaansprakelijkheid, die de voorwaarden voor de aansprakelijkheid van de producent en de leverancier bepalen op een wijze die afwijkt van de gemeenrechtelijke aansprakelijkheid zoals bepaald door de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek,
- de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek op grond waarvan er enkel tot een schending van de algemene zorgvuldigheidsnorm kan worden besloten wanneer wordt vastgesteld dat de aansprakelijke persoon niet gehandeld heeft zoals van een normaal voorzichtige en oplettende persoon die in dezelfde omstandigheden verkeert, kan worden verwacht.

In zoverre de appelrechter impliciet maar zeker ook een schending van een wettelijke norm zou vaststellen met name een schending van de Wet Productveiligheid, en in het bijzonder van de artikelen I.10, 2°, IX.2 en IX.8 WER, is de beslissing van de appelrechter evenmin naar recht verantwoord. Uit de artikelen 13 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid en 13 van de Wet Productaansprakelijkheid volgt immers dat de producent en de leverancier van een onveilig product dat schade heeft veroorzaakt enkel aansprakelijk gesteld kunnen worden op basis van de regeling zoals voorzien in de Richtlijn Productaansprakelijkheid en de Wet Productaansprakelijkheid en dus niet op basis van een toepassing van de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek. Door eiseressen aansprakelijk te stellen op grond van de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek schendt de appelrechter eveneens alle in dit onderdeel genoemde wettelijke bepalingen.

Tweede onderdeel

Overeenkomstig artikel 1 van de Wet Productaansprakelijkheid is de producent aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door een gebrek in zijn product.

Overeenkomstig artikel 5 van de Wet Productaansprakelijkheid is een product gebrekkig wanneer het niet de veiligheid biedt die men gerechtigd is te verwachten.

Overeenkomstig artikel 12, §2 van de Wet Productaansprakelijkheid verjaart de rechtsvordering ingesteld op grond van deze wet door verloop van drie jaar, te rekenen van de dag waarop het slachtoffer er redelijkerwijs kennis van had moeten hebben.

Deze bepalingen zijn de omzetting van de Richtlijn Productaansprakelijkheid. Deze Richtlijn heeft als hoofddoel de onvervalste mededinging tussen de marktdeelnemers te waarborgen, het vrij verkeer van goederen te vergemakkelijken en om deze reden verschillen in het niveau van consumentenbescherming te vermijden. De Richtlijn streeft dan ook een volledige harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten na. Gelet op het feit dat de regeling tot doel heeft de onvervalste mededinging tussen de marktdeelnemers te waarborgen en het vrij verkeer van goederen te vergemakkelijken, raakt deze regeling in haar geheel de openbare orde.

Artikel 13 van de Wet Productaansprakelijkheid laat niet toe dat er een van de Wet Productaansprakelijkheid afwijkend aansprakelijkheidsregime inzake producten met gebreken wordt gehandhaafd.

Overeenkomstig het algemeen rechtsbeginsel houdende de taakverdeling tussen rechter en partijen is de rechter gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop van toepassing zijnde rechtsregels.

Overeenkomstig artikel 4.3, tweede lid VEU treffen de lidstaten alle algemene en bijzondere maatregelen die geschikt zijn om de nakoming van de uit de Verdragen of uit de handelingen van de instellingen van de Unie voortvloeiende verplichtingen te verzekeren. Overeenkomstig artikel 4.3, derde lid VEU vergemakkelijken de lidstaten de vervulling van de taak van de Unie en onthouden ze zich van alle maatregelen die de verwezenlijking van de doelstellingen van de Unie in gevaar kunnen brengen. Het in laatstgenoemde bepaling vervatte doeltreffendheidsbeginsel vereist dat partijen de door het Unierecht verleende rechten ook daadwerkelijk kunnen uitoefenen. De nationale regels mogen deze uitoefening in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk maken.

Uit de artikelen 4.3 VEU en het daarin vervatte doeltreffendheidsbeginsel en 288, derde lid VWEU vloeit voort dat voor middelen in rechte ontleend aan het EU-recht de rechter gehouden is alle in het licht van de bijzonder ingeroepen

feiten mogelijke, doch niet aangevoerde rechtsgronden op hun toepasselijkheid te onderzoeken. Bovendien dient de rechter de toepasselijkheid van de niet aangevoerde rechtsgronden van EU-recht na te gaan ten aanzien van de feiten die door de partijen niet in het bijzonder werden ingeroepen voor zover deze rechtsgronden zich onmiskenbaar aan hem opdringen.

Uit de vaststellingen van de appelrechter blijkt dat

- verweerders slachtoffer werden van een schadegeval dat zich voordeed op 3 november 2014,
- de schade veroorzaakt werd door een gebrek in het toestel waarvan tweede eiseres de producent is en eerste eiseres de verkoper,
- verweerders tegen eiseressen dagvaarding uitbrachten op 19 augustus 2019 teneinde vergoeding te verkrijgen voor de geleden schade.

Uit de vaststellingen van de appelrechter blijkt dan ook *enerzijds* dat verweerders de vergoeding vorderden van schade die op 3 november 2014 werd veroorzaakt door een gebrek in het product dat in het verkeer werd gebracht door tweede eiseres en verkocht werd door eerste eiseres en *anderzijds* dat de rechtsvordering tot vergoeding van de schade pas werd ingesteld op 19 augustus 2019, dit is meer dan drie jaar te rekenen van de dag waarop de verweerders kennis hadden van de schade.

De appelrechters beslissen dat eiseressen aansprakelijk zijn voor de schade, zonder te onderzoeken of de vordering tijdig werd ingesteld.

Door te beslissen dat eiseressen aansprakelijk zijn voor de schade veroorzaakt door het gebrekkige toestel, zonder te onderzoeken of de vordering tijdig werd ingesteld, terwijl uit de vaststellingen van de appelrechter blijkt dat verweerders op 3 november 2014 kennis kregen van de schade en hun vordering tot vergoeding van de schade pas instelden op 19 augustus 2019 schendt de appelrechter

- het algemeen rechtsbeginsel houdende de taakverdeling tussen rechter en partijen evenals de artikelen 4.3 VEU en het daarin vervatte doeltreffendheidsbeginsel evenals artikel 288, derde lid VWEU op grond waarvan de rechter gehouden is ambtshalve toepassing te maken van het EU-recht en in het bijzonder van de artikelen 10, eerste lid van de Richtlijn Productaansprakelijkheid en 12, §2 van de Wet Productaansprakelijkheid,

- de artikelen 10, eerste lid van de Richtlijn Productaansprakelijkheid en 1, 5, 13 en in het bijzonder 12, §2 van de Wet Productaansprakelijkheid, op grond waarvan de vordering tot schadevergoeding op grond van de Richtlijn en de Wet Productaansprakelijkheid na drie jaar verjaart.

Derde onderdeel

Overeenkomstig artikel 1 van de Wet Productaansprakelijkheid is de producent aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door een gebrek in zijn product.

Overeenkomstig artikel 5 van de Wet Productaansprakelijkheid is een product gebrekkig wanneer het niet de veiligheid biedt die men gerechtigd is te verwachten.

Overeenkomstig artikel 11, §1 van de Wet Productaansprakelijkheid dekt de schadeloosstelling die uit hoofde van deze wet kan worden bekomen, de schade toegebracht aan personen. Overeenkomstig artikel 11, §2 van de Wet Productaansprakelijkheid levert schade toegebracht aan goederen alleen grond tot schadeloosstelling op indien de goederen gewoonlijk bestemd zijn voor gebruik of verbruik in de privésfeer en door het slachtoffer hoofdzakelijk zijn gebruikt voor gebruik of verbruik in de privésfeer. Schade toegebracht aan het gebrekkig product levert geen grond tot schadeloosstelling op. Schadeloosstelling voor schade toegebracht aan goederen is slechts verschuldigd onder aftrek van een franchise van € 500.

Artikel 11, §1 van de Wet Productaansprakelijkheid is de omzetting van artikel 9 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid. Deze Richtlijn heeft als hoofddoel de onvervalste mededinging tussen de marktdeelnemers te waarborgen, het vrij verkeer van goederen te vergemakkelijken en om deze reden verschillen in het niveau van consumentenbescherming te vermijden. De Richtlijn streeft dan ook een volledige harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten na. Gelet op het feit dat de regeling tot doel heeft de onvervalste mededinging tussen de marktdeelnemers te waarborgen en het vrij verkeer van goederen te vergemakkelijken, raakt deze regeling in haar geheel de openbare orde.

Artikel 13 van de Wet Productaansprakelijkheid laat niet toe dat er een van de Wet Productaansprakelijkheid afwijkend aansprakelijkheidsregime inzake producten met gebreken wordt gehandhaafd.

Overeenkomstig het algemeen rechtsbeginsel houdende de taakverdeling tussen rechter en partijen is de rechter gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop van toepassing zijnde rechtsregels.

Overeenkomstig artikel 4.3, tweede lid VEU treffen de lidstaten alle algemene en bijzondere maatregelen die geschikt zijn om de nakoming van de uit de Verdragen of uit de handelingen van de instellingen van de Unie voortvloeiende verplichtingen te verzekeren. Overeenkomstig artikel 4.3, derde lid VEU vergemakkelijken de lidstaten de vervulling van de taak van de Unie en onthouden ze zich van alle maatregelen die de verwezenlijking van de doelstellingen van de Unie in gevaar kunnen brengen. Het in laatstgenoemde bepaling vervatte doeltreffendheidsbeginsel vereist dat partijen de door het Unierecht verleende rechten ook daadwerkelijk kunnen uitoefenen. De nationale regels mogen deze uitoefening in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk maken.

Uit de artikelen 4.3 VEU en het daarin vervatte doeltreffendheidsbeginsel en 288, derde lid VWEU vloeit voort dat voor middelen in rechte ontleend aan het EU-recht de rechter gehouden is alle in het licht van de bijzonder ingeroepen feiten mogelijke, doch niet aangevoerde rechtsgronden op hun toepasselijkheid te onderzoeken. Bovendien dient de rechter de toepasselijkheid van de niet aangevoerde rechtsgronden van EU-recht na te gaan ten aanzien van de feiten die door de partijen niet in het bijzonder werden ingeroepen voor zover deze rechtsgronden zich onmiskenbaar aan hem opdringen.

De appelrechter stelt vast dat eerste verweerder en zijn dochtertje schade leden die veroorzaakt werd door een gebrek in een product dat door tweede eiseres werd geproduceerd en door eerste eiseres werd verkocht. De appelrechter beslist dat eiseressen gehouden zijn tot vergoeding van *alle* door verweerders geleden schade zonder daarbij toepassing te maken van de beperking van de schade zoals vervat in artikel 11 van de Wet Productaansprakelijkheid en artikel 9 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid.

Door te beslissen dat eiseressen gehouden zijn tot vergoeding van de volledige door verweerders geleden schade, zonder daarbij toepassing te maken van de beperkingen inzake de vergoedbare schade, zoals vervat in artikel 11 van de Wet Productaansprakelijkheid en 9 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid, schendt de appelrechter

- het algemeen rechtsbeginsel houdende de taakverdeling tussen rechter en partijen evenals de artikelen 4.3 VEU en het daarin vervatte

doeltreffendheidsbeginsel evenals artikel 288, derde lid VWEU op grond waarvan de rechter gehouden was ambtshalve toepassing te maken van het EU-recht van de artikelen 9 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid en 11 van de Wet Productaansprakelijkheid,

- de artikelen 9 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid en 1, 5, 13 en in het bijzonder 11 van de Wet Productaansprakelijkheid, op grond waarvan de vergoeding van de schade geleden ingevolge een gebrekkig product beperkt is tot de lichamelijke schade en de schade aan goederen die gewoonlijk bestemd zijn voor gebruik of verbruik in de privésfeer en door het slachtoffer hoofdzakelijk zijn gebruikt voor gebruik of verbruik in de privésfeer, onder aftrek van een franchise van € 500.

Vierde onderdeel

Overeenkomstig artikel 1 van de Wet Productaansprakelijkheid is de producent aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door een gebrek in zijn product.

Overeenkomstig artikel 3 van de Wet Productaansprakelijkheid wordt onder “producent” verstaan de fabrikant van een eindproduct, de fabrikant van een onderdeel van een eindproduct, de fabrikant of de producent van een grondstof, alsmede eenieder die zich als producent aandient door zijn naam, zijn merk of een ander herkenningsteken op het product aan te brengen.

Overeenkomstig artikel 4, §2, 1° van de Wet Productaansprakelijkheid wordt de leverancier van het product dat de schade heeft veroorzaakt, als producent beschouwd wanneer, ingeval het product vervaardigd is op het grondgebied van een lidstaat van de Europese Gemeenschap, niet kan worden vastgesteld wie de producent van het product is, tenzij de leverancier binnen een redelijke termijn aan het slachtoffer de identiteit meedeelt van de producent of van degene die hem het product heeft geleverd.

Overeenkomstig artikel 5 van de Wet Productaansprakelijkheid is een product gebrekkig wanneer het niet de veiligheid biedt die men gerechtigd is te verwachten.

Uit voormelde bepalingen volgt dat, in tegenstelling tot de producent, de leverancier in de regel niet aansprakelijk is voor de schade veroorzaakt door een gebrekkig product dat hij heeft geleverd. Hij kan enkel aansprakelijk gesteld

worden wanneer hij een in de Europese Unie geproduceerd product heeft geleverd waarvan door het slachtoffer niet kan worden vastgesteld wie de producent is.

Artikel 13 van de Wet Productaansprakelijkheid laat niet toe dat er een van de Wet Productaansprakelijkheid afwijkend aansprakelijkheidsregime inzake producten met gebreken wordt gehandhaafd.

De appelrechter beslist dat de verweerders schade hebben geleden door een gebrek in een product waarvan tweede eiseres de producent is. De appelrechter beslist dat eerste eiseres als verkoper van het gebrekkig product dat schade heeft veroorzaakt eveneens gehouden is tot vergoeding van de schade van verweerders.

Door te beslissen dat eerste eiseres als verkoper samen met tweede eiseres aansprakelijk is voor de schade die verweerders hebben geleden ingevolge een gebrek in het product dat door tweede eiseres in het verkeer werd gebracht, schendt de appelrechter de artikelen 1, 3, 4, 5, 13 en in het bijzonder artikel 4, §2 van de Wet Productaansprakelijkheid.

TOELICHTING

Eerste onderdeel

In deze zaak wordt aan uw Hof de vraag voorgelegd of het bijzonder aansprakelijkheidsregime dat werd ingevoerd door de richtlijn 85/374/EEG van de Raad van 25 juni 1985 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake de aansprakelijkheid voor producten met gebreken (de “Richtlijn Productaansprakelijkheid”), die in het Belgisch recht werd omgezet door de wet van 25 februari 1991 betreffende de aansprakelijkheid voor producten met gebreken (de “Wet Productaansprakelijkheid”), zich ertegen verzet dat een slachtoffer dat schade heeft geleden door een gebrekkig product vanwege de producent en de leverancier vergoeding van zijn schade vordert op grond van de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek.

Overeenkomstig artikel 1 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid en van de Wet Productaansprakelijkheid is de producent aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door een gebrek in zijn product. Overeenkomstig dit bijzonder aansprakelijkheidsregime krijgt het slachtoffer een recht op vergoeding als hij erin slaagt te bewijzen dat het onder de regeling vallende schade heeft geleden die

veroorzaakt werd door een gebrekkig product. De productaansprakelijkheid rust op de producent en, indien de schade werd veroorzaakt door een gebrekkig product dat werd ingevoerd van buiten de Europese Unie, op de invoerder. De leverancier is in de regel niet aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door een gebrekkig product dat hij heeft geleverd. Hij kan enkel aansprakelijk gesteld worden wanneer hij een in de Europese Unie geproduceerd product heeft geleverd waarvan door het slachtoffer niet kan worden vastgesteld wie de producent is of wanneer het een in de Europese Unie ingevoerd product betreft waarvan niet kan worden vastgesteld wie de invoerder was.

In drie arresten van 25 april 2002 heeft het Hof van Justitie zich uitgesproken over de mate van harmonisatie opgelegd door de Richtlijn Productaansprakelijkheid (Commissie t. Frankrijk, C-52/00, Commissie t. Griekenland, C-154/00 en Gonzales Sanchez, C-183/00).

Het Hof van Justitie herinnerde er in deze zaken aan dat de Richtlijn als hoofddoel heeft de onvervalste mededinging tussen de marktdeelnemers te waarborgen, het vrij verkeer van goederen te vergemakkelijken en om deze reden verschillen in het niveau van consumentenbescherming wil vermijden. De richtlijn streeft met andere woorden geen maximale bescherming van de consument na, maar wel een maximale harmonisatie met het oog op het wegwerken van de verschillen tussen nationale aansprakelijkheidsregimes toegepast op gevallen waarin schade wordt verhaald op de producent, invoerder of leverancier van een gebrekkig product. (HvJ 25 april 2002, C-52/00, Commissie v. Frankrijk, r.o. 14-16; HvJ 25 april 2002, C-154/00, Commissie v. Griekenland, r.o. 10-12; HvJ 25 april 2002, C-183/00, Maria Victoria Gonzales Sanchez & Medicina Asturiana SA, r.o. 23-25)

Overeenkomstig artikel 13 van de Richtlijn laat de Richtlijn de rechten die de gelaedeerde ontleent aan het recht inzake contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid of aan een op het ogenblik van de kennisgeving van deze richtlijn bestaande speciale aansprakelijkheid onverlet. Het Hof van Justitie besliste dat uit het maximaal harmoniserende karakter van de Richtlijn afgeleid moet worden dat deze bepaling zeker niet kan worden uitgelegd in een zin die aan de lidstaten de mogelijkheid zou laten om een algemeen aansprakelijkheidsstelsel inzake gebrekkige producten te handhaven dat inhoudelijk verschilt van het stelsel van de Richtlijn (HvJ 25 april 2002 Commissie t. Frankrijk, C-52/00, r.o. 21; HvJ 25 april 2002, Commissie t. Griekenland, C-154/00, r.o. 17; HvJ 25 april 2002 Gonzales Sanchez, C-183/00, r.o. 30). De verwijzing in artikel 13 van de Richtlijn naar rechten die de benadeelde ontleent aan het recht inzake contractuele of niet-contractuele aansprakelijkheid, betreft volgens het Hof van Justitie dan ook alleen aansprakelijkheidsstelsels die berusten op een *andere rechtsgrond* dan het stelsel

in de richtlijn. De rechtsgrond van de aansprakelijkheid in de Richtlijn wordt specifiek omschreven als een aansprakelijkheid gevestigd op basis van de elementen (i) schade, (ii) een gebrek aan een product en (iii) een oorzakelijk verband tussen beide.

Uit deze rechtspraak en de hierin bevestigde maximale harmonisatie volgt dat de lidstaten geen nationale objectieve aansprakelijkheden voor schade veroorzaakt door gebrekkige producten aan goederen zonder franchise mogen handhaven. Verder volgt uit deze rechtspraak dat de in de Richtlijn vervatte verjaringstermijn van 3 jaar dwingend van toepassing is. Uit de maximale harmonisatie volgt nog dat de rechten die een lidstaat aan slachtoffers van door gebrekkige producten veroorzaakte schade verleent krachtens een algemene aansprakelijkheidsregeling die op dezelfde grondslag berust als de door de Richtlijn ingevoerde regeling, met name het vaststellen van schade veroorzaakt door een gebrekkig product, ten gevolge van de omzetting van de Richtlijn in het interne recht kunnen zijn beperkt (HvJ 25 april 2002 Gonzales Sanchez, C-183/00, r.o. 34). Ten slotte volgt uit de maximale harmonisatie en de keuze in de Richtlijn Productaansprakelijkheid om de producent objectief aansprakelijk te stellen dat de leverancier dient te worden vrijgesteld van elke objectieve aansprakelijkheid gebaseerd op het risico verbonden aan gebrekkige producten indien de producent of de invoerder in de Europese Unie gekend is (HvJ 25 april 2002 Commissie t. Frankrijk, C-52/00, r.o. 39-40; HvJ 10 januari 2006, Skov t. Bilka, C-402/03, r.o. 30-31).

Hoewel artikel 13 van de Richtlijn andere aansprakelijkheidsregimes onverlet laat, mogen enkel aansprakelijkheden die berusten op een *andere grondslag* onverkort worden gehandhaafd. Hiermee wordt bedoeld de inhoudelijke grondslag, dit is het bestaan van schade die werd veroorzaakt door een gebrekkig product dat door de aangesproken persoon in het verkeer werd gebracht. Derhalve kan er naast het in de Richtlijn vervatte aansprakelijkheidsregime geen nationaalrechtelijke regeling bestaan waarbij het slachtoffer recht krijgt op een vergoeding wanneer dit slachtoffer niets meer aantoonst dan het feit dat schade werd geleden die werd veroorzaakt door een gebrek aan het product (M. Kruithof, “Wie is aansprakelijk voor schade veroorzaakt door onveilige producten?”, in X., *Aansprakelijkheid, veiligheid en kwaliteit*, Wolters Kluwer, 2015, 145-224, ihb 174; E. Terryn, “Draagwijdte maximumharmonisatie richtlijn productaansprakelijkheid 85/374/EG”, *DCCR* 2009, 177-178).

Gevolg hiervan is dat het slachtoffer geen vergoeding van de schade kan vorderen op grond van de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek

wanneer dit slachtoffer niets meer aantoonst dan het feit dat schade werd geleden die veroorzaakt werd door een gebrek aan het product.

De artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek impliceren het bestaan van een fout. Deze fout kan bestaan in een overtreding van een wettelijke norm of in een schending van de zorgvuldigheidsnorm.

Hoewel een overtreding van de Wet Productveiligheid, zoals vervat in boek IX WER, weliswaar een fout uitmaakt, laat artikel 13 van de Richtlijn niet toe dat de producent aansprakelijk wordt gesteld voor de schadelijke gevolgen van zijn inbreuk op de wettelijke regeling inzake de productveiligheid. De producent en de leverancier van de gebrekkig product kunnen enkel aansprakelijk worden gesteld op basis van de regeling zoals voorzien in de Richtlijn Productaansprakelijkheid (M. Kruithof, “Wie is aansprakelijk voor schade veroorzaakt door onveilige producten?”, in X., *Aansprakelijkheid, veiligheid en kwaliteit*, Wolters Kluwer, 2015,145-224, ihb 181). De inbreuk bestaat immers uit niets anders dan het in het verkeer gebracht hebben van het gebrekkig product.

In dezelfde zin kan er niet besloten worden tot een onzorgvuldigheid louter en alleen op grond van het in verkeer brengen van een onveilig product. Het in verkeer brengen van een onveilig product is immers de toepassingsvoorwaarde voor de in de richtlijn geharmoniseerde objectieve aansprakelijkheid. Opdat er van een aansprakelijkheid op grond van de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek sprake zou zijn, dient een andere onzorgvuldigheid te worden aangetoond dan het in het verkeer brengen van een onveilig product (M. Kruithof, “Wie is aansprakelijk voor schade veroorzaakt door onveilige producten?”, in X., *Aansprakelijkheid, veiligheid en kwaliteit*, Wolters Kluwer, 2015,145-224, ihb 188-194).

Eiseressen voerden in conclusie aan dat zij niet op grond van artikel 1382 van het oud Burgerlijk Wetboek aansprakelijk gesteld konden worden (synthesebesluiten van eiseressen, blz. 35, nr. 53).

De appelrechter stelt vast dat

- eerste verweerder en zijn dochtertje op 3 november 2014 slachtoffer werden van een schadegeval bij het gebruik van het kooktoestel “Thermomix TM31”,
- de schade veroorzaakt werd door een gebrek in het toestel,
- er derhalve een onveilig toestel op de markt werd gebracht,
- tweede eiseres de producent is van dit toestel,
- eerste eiseres de verkoper is van het toestel.

De appelrechter beslist dat tweede eiseres door een dergelijk onveilig product op de markt te hebben gebracht de algemene zorgvuldigheidsnorm heeft miskend en hiermee een fout heeft begaan. De appelrechter beslist dat ook eerste eiseres door het verkopen van een dergelijk onveilig product de algemene zorgvuldigheidsnorm heeft miskend en hiermee een fout heeft begaan die oorzaak is van de schade. De appelrechter besluit dat de beide eiseres een *in solidum* gehouden zijn tot het vergoeden van de schade van de verweerders.

Aldus besluit de appelrechter tot de aansprakelijkheid van eiseressen op grond van de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek, louter en alleen op grond dat eiseressen gebrekkig product dat schade heeft veroorzaakt in het verkeer hebben gebracht/verkocht, zonder hierbij na te gaan of voldaan is aan de voorwaarden van de Wet Productaansprakelijkheid. Aldus verantwoorden zij hun beslissing niet naar recht.

NIET VERBETERDE VERSIE

Tweede onderdeel

Volgens de vaste rechtspraak van uw Hof is de rechter gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop van toepassing zijnde rechtsregels.

Daarenboven heeft de Belgische rechter de verplichting om het EU-recht loyaal toe te passen. Dit leidt tot een verruimde verplichting om middelen in rechte die betrekking hebben op het EU-recht op te werpen. Bij de uitoefening van zijn beoordelingsbevoegdheid moet de rechter loyaal de belangen van het EU-recht in aanmerking nemen en moet hij daarbij de middelen opwerpen die zich spontaan aan hem opdringen. (J. Nowak, *Ambtshalve toepassing van EU-recht door de Belgische burgerlijke rechter*, 2021, 342-344).

Hoewel de regels inzake de verjaring volgens het gemene recht niet ambtshalve door de rechter mogen worden toegepast (artikel 2223 van het oud Burgerlijk Wetboek), geldt dit verbod van artikel 2223 van het oud Burgerlijk Wetboek niet wanneer het gaat om de verjaring zoals vervat in artikel 10 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid. Zoals hierboven werd uiteengezet, heeft de richtlijn als hoofddoel de onvervalste mededinging tussen de marktdeelnemers te waarborgen, het vrij verkeer van goederen te vergemakkelijken en om deze reden verschillen in het niveau van consumentenbescherming wil vermijden. De bepalingen van de Richtlijn raken dan ook de openbare orde en dienen om deze reden ambtshalve door de rechter te worden toegepast.

Overeenkomstig artikel 12, §2 van de Wet Productaansprakelijkheid verjaart de rechtsvordering ingesteld op grond van deze wet door verloop van drie jaar te rekenen van de dag waarop hij er redelijkerwijs kennis van had moeten hebben. Deze regel vormt de omzetting van artikel 10, eerste lid van de Richtlijn Productaansprakelijkheid.

Uit de vaststellingen van de appelrechter blijkt dat het schadegeval zich heeft voorgedaan op 3 november 2014 en dat de verweerders pas dagvaarding hebben uitgebracht op 19 augustus 2019, dit is meer dan drie jaar nadat de verweerders kennis hadden van de schade.

Door na te laten ambtshalve toepassing te maken van voormelde regel inzake de verjaring, schendt de appelrechter het algemeen rechtsbeginsel houdende de taakverdeling tussen rechter en partijen, waarbij de rechter een

bijzondere opdracht heeft inzake het toepassen van EU-recht, evenals artikel 12, §2 van de Wet Productaansprakelijkheid.

NIET VERBETERDE KOPIE

Derde onderdeel

De Richtlijn Productaansprakelijkheid, zoals omgezet in de Wet Productaansprakelijkheid, laat geen volledige vergoeding van de schade toe. Enkel de schade veroorzaakt door dood of door lichamelijk letsel en de beschadiging of vernietiging van een andere zaak dan het gebrekkig product, met toepassing van een franchise ten belope van € 500, indien de goederen gewoonlijk bestemd zijn voor gebruik of verbruik in de privésfeer en door het slachtoffer hoofdzakelijk zijn gebruikt voor gebruik of verbruik in de privésfeer, worden vergoed (artikelen 9 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid en 11 van de Wet Productaansprakelijkheid).

Wanneer de schade gevorderd wordt op grond van het enkele in het verkeer brengen van een onveilig product, dient de schade in bovenvermelde zin beperkt te worden.

Door te beslissen dat de eiseressen gehouden zijn tot vergoeding van de gehele schade van de verweerdere op grond dat eiseres een de algemene zorgvuldigheidsnorm hebben miskend door een onveilig product in het verkeer te hebben gebracht/te hebben verkocht en hierdoor een fout hebben begaan in de zin van artikel 1382 van het oud Burgerlijk Wetboek, schendt de appelrechter artikel 11 van de Wet Productaansprakelijkheid.

Vierde onderdeel

Zoals uiteengezet werd in de toelichting bij het eerste onderdeel, voorziet de Richtlijn Productaansprakelijkheid in een systeem van getrapte verantwoordelijkheid. De leverancier van een onveilig product is in principe niet aansprakelijk. Hij kan enkel aansprakelijk gesteld worden wanneer de producent of de invoerder niet gekend zijn (artikelen 3, derde lid van de Richtlijn Productaansprakelijkheid en 4, §2 van de Wet Productaansprakelijkheid).

Uit de vaststellingen van de appelrechter blijkt dat de producent van het onveilig product wel degelijk gekend is. Door in die omstandigheden eerste eiseres te veroordelen tot vergoeding van de schade, schendt de appelrechter artikel 4, §2 van de Wet Productaansprakelijkheid.

Op deze gronden en overwegingen besluit ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie voor eiseressen dat het U, Hooggeachte Dames en Heren, moge behagen het bestreden arrest te vernietigen, de zaak en de partijen te verwijzen naar een ander hof van beroep en uitspraak te doen over de kosten als naar recht.

Eiseressen verzoeken uw Hof de volgende prejudiciële vragen te willen richten aan het Hof van Justitie :

- Verplicht het gemeenschapsrecht tot ambtshalve toetsing van de regels inzake de verjaring zoals vervat in artikel 10 van de Richtlijn Productaansprakelijkheid?
- Verzet de Richtlijn Productaansprakelijkheid zich ertegen dat een producent of leverancier na het verstrijken van de in artikel 10 van de Richtlijn vermelde verjaringstermijn van drie jaar wordt aansprakelijk gesteld voor door een door hem in het verkeer gebracht gebrekkig product aan de persoon of aan zaken uit de privésfeer veroorzaakte schade, wanneer deze aansprakelijkheid haar grondslag vindt in niets anders dan de feitelijke vaststelling dat hij het gebrekkig product in het verkeer heeft gebracht?
- Verzet de Richtlijn Productaansprakelijkheid zich ertegen dat een producent of leverancier wordt aansprakelijk gesteld voor door een door hem in het verkeer gebracht gebrekkig product aan zaken uit de privésfeer veroorzaakte schade beneden de franchise van € 500 wanneer deze aansprakelijkheid haar grondslag vindt in niets anders dan de feitelijke vaststelling dat hij het gebrekkig product in het verkeer heeft gebracht?
- Verzet de Richtlijn Productaansprakelijkheid zich ertegen dat een leverancier aansprakelijk wordt gesteld voor door een door hem geleverd gebrekkig product aan de personen of zaken uit de privésfeer veroorzaakte schade in gevallen waarin de EU-producent van het product gekend is, wanneer deze aansprakelijkheid haar grondslag vindt in niets anders dan de feitelijke vaststelling dat hij het gebrekkig product heeft geleverd?

Antwerpen, 9 februari
2023

Beatrix Vanlerberghe

Bijlagen

1. het exploit van betekening van deze voorziening aan de verwerende partij.

NIET VERBETERDE KOPIE